

سىرتقى كۆشتەردىڭ شېنجاڭنىڭ اسا تاماشا جاعداينا الباتى

زاڭ سالاسى

(ياسى 1 – بەتتە)

ۇشقارلىقتى الاستاۋ قىزمەتتىن زاڭ بوينىشا ىلگەرد- لەتتىپ، ۇڭمىردىڭ جانە حالقارانىڭ لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ كۆرەسىنە بەلسەندى ۇلەس قوستى.
اۋتونوھيالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسى پارتيا باششلىق گروپپاسىنىڭ مۇشەسى، سوت مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى اكبار اكرام مىنانى ءېلىدىردى: امەرىكا پارلامەنتى كەڭەس پ-ل. لاتامى ايتىلمىس شىنجياڭغا سايانتىن ”زاڭ جوبا“ ماقوللاپ، ەلەمىزدىڭ ىشكى ىسىنە دورەكسىلەپەن كېلىكتى. شىنجياڭ خالىقارالىق قوعامنىڭ لاڭغەس- تىككە قارىسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ تا- جىرىبەسىنەن ۇلكى اۋ، قابىلداۋ نەگىزىندە، «بىر- لەسكەن مەملەكتەتەر ۇيەمنىڭ ەلەمدىك لاڭغەس- تىككە قارىسى تۇرۇ ستراتەگىياسىنا» بەلسەنە ۇون قوسىپ، زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك قىلمىستارىنا بەرۋەمەن بىرگە، قاينارىنان جونىگە سالۋعا دا باسا ۇمان بەرىپ، شىنجياڭنىڭ ۇس جۇزىندىڭمەن ۇشتاستىرىپ، كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋدى، تارىبەلەۋدى ۇز ىشنىە العان ءبىر قىدىرۇ لاڭغەس- تىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ شاراسىن زاڭ بوينىشا قولدىندى، بۇل جۇڭگونىڭ نەگىزكى زاڭلىڭنىڭ، زاڭدارىنىڭ رۇخىنا بۇكىلدەي ويىلەسەدى، خالىقارالىق قوعامنىڭ لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋدامى پرىنسىپىتىك ۇستانىمىنا ۇيلەسەدى.

”وتكەن ءبىر ەزگىلدە، ۇش تۇرلى كۇش‘ شىنجياڭ سىياقتى جەرلەردە زورلىقتى كۇش، لاڭ- كەستىك وقىعالارنى تۇدىرىپ، قىرۋار بەيكۇنا بۇقا- را قاستانىدىققا ۇشردى، مال – مۇلك شىعىنىن مول- شەرلەۋگە كەلەپەيدى. بەيكۇنا بۇقارا قاستانىدىققا ۇشرامان كەزدە، امەرىكادامى‘ ادامدىق ۇقىق‘ قا كوڭىل بولەتتىن وسى ساياساتپازدار قايدا كەتتى؟ قازىر ۇار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىسى سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى ۇزدىكىسىز كۇشەيگەن كەزدە، وسى ادامداردىڭ قاساقانا كۇيە جاعىپ، شىنجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا شابۇنل جاسا- ۋى ولاردىڭ سۇرقىيا نىەتتىن تولقى ۇپاش ەتتى“. شىنجياڭ قازىنا – ەكونوميكا داشۋەسى زاڭ عىلمىى شۋەيۋاننىىڭ پروفەسسورى دى چۋانىيىڭ بىلاي دەدى: شىنجياڭ اتقارعان قاستانۇ سىپاتىندىق لاڭ- كەستىككە قارىسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ شاراسى قاينارىنان جونىگە سالۋ شاراسى، ول، سايبى كەلگەندە، ادامدىق ۇقتى اناعۇرلىم ويداع- داي قامتاماسىزداندىرۇ ۇشىن بولىپ تابىلدى.

”جۇڭگو زاڭمەن جونىگە سالناتىن مەملە- كەت، شىنجياڭنىڭ تۇرلى لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ، ورنىقتىلىقتى قورعاۋ قىزمەتى باستان – اياق زاڭمەن جونىگە سالۋ ارناسىندا ءجۇرىلىپ كەلەدى“. شىنجياڭ داشۋەسى زاڭ عىلمىى شۋەيۋاننىىڭ ورن- باسار باستىعى ەركىن ساسماق ىلگەرەيدە ءبىرقانشا رەت حوتان ايماعىندامى كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعىنا بارىپ زاڭمەن جونىگە سالۋ ۇگىت – لەكسىياسىن جاساعان. ول باۋلۇ ورتا- لەىندا كلاساردىڭ ەڭسەلى دە جارىق، جاناتقار- دىڭ تازا دا رەتتى، تارىبەلەنۇشلەردىڭ ۇيرەنۋ- دەن سىرت، تاعى باي مازمۇندى كوڭىل اشۋ قى- ىلدارىنا قاتناسانىندىغىن، ەشقاشان ۇشىناربا باتىسى ساياساتپازدارى ايتقان ”جازا لاگەرى“ ەمەس ەكەندىگىن كوركەن. ول بىلاي دەدى: كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ قىزمەتتىن زاڭ بوينى- شا ورنىستەتۇ – ۇار ۇلت خالىق بۇقاراسىنىڭ تۇ- برلى مۇددەسىن قورعاۋ ۇشىن، امەرىكانىڭ لاڭ- كەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ ماسە- لەسىندە قوس ۇلشىم قولدانۇى، سايبى كەلگەندە، لاڭغەستىكتى، ۇشقارلىقتى قاناتى استىنا العاندىق، برقىنا جبەرگەندىك.

اۋتونوھيالى رايوندىق ادۇوكاتتار قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى دۇڭ مەي مىنالاردى ءېلىدىر- دى: شىنجياڭ «جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ زاڭى»نىڭ 4 – تارماعى جانە «شىنجياڭ ۇيعۇر اۋتونوھيالى رايونىنىڭ ۇشقا- رلىقتىى الاستاۋ ەرەجەسى»نىڭ 17 – تارماعى سىياقتى بەلگىلەملەرگە ساي، كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىغىن زاڭ بوينىشا قۇرىپ، ۇشقارلىق يىدەيانىڭ جۇمىيدالۇننا ۇشراعانداعا، ماجبۇرلەنۇ ارلقى زاڭغا قايشى جەڭىل قىلمىس وت- كىزگەندەرگە تارىبەلەۋ، قۇتقارۇ، كوسەكتەسۇ – سۇيەمدەلەسۇ سىياقتى قىزمەتتەردى ورنىستەتۇى ۇس- تىنىن ىڭلاۋ مەن تۇبىرىنىن ىڭلاۋعا تەك ۇمان بەرۇ، جالپىلىق شارا قولدانۇ پرىنسىپىن اىگىلەدى، كەڭشىلك جاساۋ مەن قاتاڭ بولۇدى بىرگە قول- دانۇدای تارىبەلەۋ، قۇتقارۇ باعىتتىن اىگىلەدى.

شىنجياڭنىڭ زورلىقتى كۇشكە، لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ ۇشىن جاساعان قۇلىشىنىستارى مەن قول جەتكىزگەن تابىستارى ورنىسىز كېلىڭۇگە، قىيسىنىسىز كۇيە جاعاۋعا ەمەس، قايتا ۇيرەنۇگە، ۇلكى اۋعا تاپتىدى.

”شىنجياڭنىڭ لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇش- قارلىقتى الاستاۋ شاراسى نەگىزكى زاڭ مەن زاڭ- داردى ۇلشىم ەتكەن، نەگىزدەلەتتىن زاڭ بولۇدى، زاڭغىما، سوزسىز، نەگىزدەلۇدى ورنىندادى“. ۇرىمجى قالالىق ادۇوكاتتار قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى رەبىمجان بارات بىلاي دەدى: امەرىكادامى ۇشىناربا ساياساتپازدار ”شىنجياڭ ماسەلەسىن“ جەلەۋ ەتۇدە، ولار شىنجياڭدامى ۇار ۇلت خالىقنىڭ باقتىن مۇلدە ەلەپ وتىرعان جوق. مۇنداي سۇرقىيا ارەكەت- تىك تۇبىندە ساتسىزدىكپەن تىنارى خاق.

(تىلىشلەرىمىز جىڭ جو، ياك شۇخان جازعان)

ۇسلام ءدىنى سالاسى

(ياسى 1 – بەتتە)

نەشە كۇنىنەن بەرى، امەرىكا پارلامەنتتى قاۇم پالاتاسىنىڭ ايتىلمىس شىنجياڭغا سايانتىن ”زاڭ جوبا“نى ماقولداغاندىعى جونىندە، رايونى- مزىدىڭ ۇسلام ءدىنى سالاسىندامى قايراتكەرلەر توتەنىشە كەكتەنىپ، قاتاڭ جازىمىرپ، باتىل قارىسى تۇراتىندىقتارىن ءېلىدىردى، سونداي – اق ءبىر اۋىزدان شىنجياڭنىڭ تىنىش، بەرەكەلى، گۇلدەن- كەن، دامىعان اسا تاماشا جاعداينىڭ ىڭماي – وسپاق قولعا كەلگەنەندىگىن، ۇار ۇلت بۇقاراسىنىڭ مۇنى ەسەلەي ايالاپ، ەسەلەي قاستەرلەيتىندىگىن، سىرتقى كۇشتەردىڭ ورنىسىز كېلىڭۇننە استە جول بەرمەيتىندىكتەرىن ءېلىدىردى.

مۇختارام شەرىپ بىلاي دەدى: نەگىزكى زاڭدا ”جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ ازاماتتا- رىندا ءدىنى سەنىم ەركىندىكى بولادى“ دەپ ايقىن بەلگىلەنگەن، ۇكىمەت دىنگە سەنەتتىن ازاماتىاردىڭ ءدىنى سۇيسپەىنشىلىگىنە جانە سەنىم قاجەتىنە تولىق قۇرەمەت ەتەدى. شىنجياڭدا قازىر 20 مىڭنان استام مەشىت، 29 مىڭ ۇسلام ءدىنى وقىتۇشى – قىزمەتكەرى بار، دىنگە سەنەتتىن قاۋمىنىڭ قالىپتى ءدىنى قىيمەل قاجەتى قاناعاتاندىرىلغان.

ۇرىمجى قالامى سايباق رايونى خېيىڭ مەشى- تىندەگى دارەت اۋ جابىدىقتارى، سۇمەن شاياتىن دارەتخانا مۇسلمان قاۋمىىنا جايلى، رەتتى، تازا ءدىنى قىيمەل ورتاسىن جاراتىپ بەردى. ”ۇكىمەت مەشىتتى كەمەلدەندىرۇگە ەلۇمەت- تىك قىزمەت وتەۋ تەبىنىن بارىنشا ارتتىردى، ءدىنى قىيمەل ورنىندارى مەن ءدىنى قىيمەل شارىت – جاع- دايلارنى بىرتىندەپ جاقسارتىپ، دىنگە سەنەتتىن ازاماتىاردىڭ قالىپتى ءدىنى قاجەتتىن قامتاماسىزدان- دىردى، مۇنى وتكەندەگى ۇرقانداي ءبىر تارىجى كەزدەردەگىمەن سالستىرۇعا كەلەپەيدى“، – دەدى خېيىڭ مەشىتىنىڭ يىمامى تاشتەمىر قادىر، – سوغعى جىلدىلاردان بەرى، شىنجياڭ ”جەتتىنى جەتكىزۇ، ەكى بولۇ“، ”توعىزدى سەپتەۋ“دى بارىنشا ىلگەر- لەتتىپ، ءدىنى قىيمەل ورنىندارى مەن ءدىنى قىيمەل شارىت – جاعداينى زور دارەجىدە جاقسارتتى. ءبىز پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ اىزال ساياساتىنا شىن جۇ- رەكتەن العىسى ايتامىز.

ۇرىمجىى قالامى سۇيىموگوۋ رايونىى كاۋجياچۇاڭ مەشىتىنىڭ يىمامى يىمىت ۇمار بىلاي دەدى: ”شىنجياڭ كەزىندە ۇشقارلىقتىڭ، زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك ارەكەتتىڭ زالالىنا اۋىر ۇشردى. بۇ- گىنگى كۇنى شىنجياڭدا ۇرتسى 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك دەلوسى (وقىعاسى) تۇلىمادى، ۇار ۇلت خالىقنىڭ تابىسى سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى ارتتى، مىنە بۇل شىنجياڭغا جالا جاۋىپ، كۇيە جاققانداعا بەرىلگەن پارمەندى قاينارما سوقتى. شىنجياڭدا لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ قىزمەتنىڭ زاڭ بوينىشا ورنىستەتلىۋى ادامدىق ۇقىققا بۇكىلدەي قۇرەمەت ەتۇ جانە قامتاماسىزداندىرۇ شاراسى ەسەپتەلەدى، ەڭ كەڭ خالىق بۇقاراسىنىڭ تۇبىر- لى مۇددەسىن قورعاعاندىق، مىندىنىڭ توركىتىن تۇزەپ، قاينارىن تازالاعاندىق، اسرەسە، ازاماتتار- دىڭ ءدىنى سەنىم ەركىندىكى ۇقىغن باتىل قورعا- عاندىق، ءبىز باتىل قولدايمىز، قۇانتايىمىز“.

يىمىت ۇمار بىلاي دەدى: ”مەن رەفورما جا- ساعانىنان، ەسىك اشقانىنان بەرگى جۇڭگونىڭ قو- عامدىق داەۋى مەن العا باسۇىن ۇز باسىمىنان كە- شىرۇشىمىن ۇارى جۇڭگو اتقارغان ءدىنى سەنىم ەركىندىكى ساياساتىنان يىگىلكتەنۇشىمىن. جۇڭگودا ءدىنى سەنىم ەركىندىكى بار ما، جوق پا جونىندە، ءبىز ءدىنى قايراتكەرلەر ەڭ سويلەۋ وقىغىنا يەمىز.

كىلگۇننە استە جول بەرمەيمىز

باتىس جاقتامى كەببىر ساياساتپازداردى مۇنداي سوراقى ويىنداردى دعوراعا ۇماسىجاتتايىمىز. ءبىز وتاندى ۇسۇيۇ، ءدىندى قادىرلەۋ تاماشا ءداستۇرىن بارىنشا ساۋلەلەندىرىپ، دىنگە سەنەتتىن قالىڭ قاۋىم- دى دۇرمىس سەنىم ورناتىپ، ۇشقارلىقتى نەجەپ، جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭدى بىرگە قۇرۇ جو- لىندا قۇلىشنا كۇرەس جۇرگىزۇگە نىتىماقتاستىرۇد- مىز جانە جەتەكتەنۇيمىز كەرەك“.

(خاباردى ءتىلشىمىز مېھىرگۇل عوپۇر جازعان)

جاسى وقۇشلار

(ياسى 1 – بەتتە)

”شىنجياڭغا سايانتىن زاڭ جوبا“سى‘ ادامدىق ۇقىق‘نى جەلەۋ ەتىپ، بولشەكتەۋشىلككە جەلىكتىرۇ ارقىلى شىنجياڭنىڭ ورنىقتىلغىن ءبۇلدىرۇ، جۇڭگونىڭ دامۇىن تەجەبۇ ماقساتىنا جەتۇگە ۇرنىعان، ءبىز امەرىكا جاقنىڭ كولگىرسىگەن بەت – بەينەسى مەن سۇرقىيا نىبەتتىن جەتە تانۇيمىز كەرەك“. شىنجياڭ داشۋەسى اقپارات جانە تاراتۇ شۋەيۋان- نىڭ وقۇشىسى اديلا ءماتتۇرسۇن: ستۇدەنت رە- تىندە، مەن امەرىكا جاققا سەندەردىڭ قاسكۇنەم- دىكتەردىڭ ىسكە اسپايدى دەپ اشىق ەسكەرتە- مىن، – دەدى.

شىنجياڭ كوركەمەنەر شۋەيۋانى مادەنيەت – كوركەمەنەر فاكۇلتەتى 2018 – جىلدىق ەلۇمەتىنىك سىتەردى باسقارۇ كاسپىنىڭ وقۇشىسى يىمران قۇيۇم بۇرىن قاشقار ايماعىندامى كاسپىتىك شەبەرلىك- كە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىغىن ەكسكۇرسىيالاعان بولاتتىن. ول كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعى تارىبەلەنۇشلەرگە زاڭ، مەملەكتەتتە ءبىر تۇناس قولدانىلاتتىن ئىتل – جازۇ، شەبەرلىك سىياقتىلاردى ۇيرەتۇمەن بىرگە، تاغى كوركەمەنەر، مۇزىكا، ىپى سىياقتى اۋەستىك كلاسىتارىن اشىپ بەرىگەندىگىن، تارىبەلەنۇشلەردىڭ ان ايتقىسىى كەلسە ان ايتىپ، بيلەگىسى كەلسە بيلەپ، قۇانىش- تى دا كوڭىلى توق جۇرگەندىگىن ايتتى. ”ولاردىڭ جارقىن كۇلكىسى مەن مۇقيات ۇيرەنىپ جاتقان كورنىسى بۇگىنگىدەي ەسىمدە ساقتاۋلى، شىنجياڭغا ساياتىن ’زاڭ جوباسى‘نىڭ ’از ۇلتىلاردىڭ ادامدىق ۇقىغىنا سۇعاناقنىق جاسالدى‘ دەپ كوكۇى شىنجياڭغا كۇيە جاعىپ، جالا جاپقاندىق، بارىپ تۇرعان جونىسىزدىك!“، – دەيدى يىمران زەھىردانى قايناپ.

”اكەمنىڭ باسىنان كەشكەندەرى امەرىكادامى ۇشىناربا ساياساتپازداردىڭ ويىنا كەلگەننى كوكىپ وتىرعاندىغىن دالەلدەيدى!“ 12 – ايدىڭ 5 – كۇنى شاڭخاي قالامى بۇيساي ورتا مەكتەبىى ىشكەرى ولكەلەردەگى شىنجياڭ تولقى ورتا كلاسى تولقى ورتا 3 – جىلدەىنىڭ وقۇشىسى مېھىربانگۇل ابدۇ- كەرىم بىلاي دەدى: ”اكەم كەزىندە ءدىنى ۇشقارى يىدەيامەن ۇلانىپ، ۇنەمى قاپاعىنان قار جاۋىپ، كىمگە بولسادا سۇپ – سۇنىق مامىلە جاسايتىن، سىڭلىم ەكۇنۇمىز جىندىسى شالباز نەمەسە شولاتى جەڭدى كىيىم كىيسەك، اكەم قاتتى اشۇلاناتتىن. ۇيد- دەگىلەردىڭ اقىل ايتۇنمەن اكەم كاسپىتىك شەبەر- لىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعىنا بارىپ وقىدى.

وقۇ تاۋسقانىنان كەپىن اكەم جايدارمان بولىپ وز- گەردى، تاغى ۇوزى بىزگە اقشا بەرىپ ادەمى كىيىمدەر ساتىپ الڭىدار دەيتىن، مۇنداي بولۇدى ءبىز بۇرىن ويلاۋدان قورقاتىبىز“. مېھىربانگۇل بۇگىنگى كۇندە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعىنان بال- كۇلۇشە جاساۋ شەبەرلىگىن ۇيرەنىپ شىققان اكەس- نىڭ بالكۇلۇشە دۇكەننىن اشىپ العاندىغىن، ساۋداسى كەرەمەت كۇسەت بولپ، بۇكىل وتباسىنداىملار- دىڭ كوڭىلى پارتىيا مەن ۇكىمەتكە دەگەن العىسقا تولعاندىغىن ايتىپ: ”شىنجياڭ جۇڭگونىڭ شىنجياڭى، ءبىز وسى داۋىردە تۇرمىس كەشىرىپ جاتقاندىغىمىزدى شەكىسىز باقت سەزىنەمىز. شىنجياڭنىڭ جاراسمىدىلغىن، ورنىقتىلغىن بۇلدىرە- تىن، ۇلى وتانىمىزدى بولشەكتەيتتىن ۇرقانداي ارە- كەتتى ءبىز استە قۇپتايمايمىز!“، – دەدى.

قاشقار داشۋەسىنىڭ وقۇشىسى مارىيامبۇ مەرگەن ءوزىنىڭ اجەسى مەن اكەسى دە شەكارا وڭىرگە تامىر تارتىپ، وتان شەكاراسىن ۇنۇسىز كۇزەتكەن شەكارا قورعاۋشىلار ەكەندىگىن، وتاند- دى ءسۇيۇ، شىنجياڭدى ءسۇيۇ، جاۋاپكەرىشىلىك ارقالاپ، ۇلەس قوسۇ — ۇرپاقتان – ۇرپاققا جال- ەماسقان تاماشا ءداستۇر ەكەندىگىن ايتتى. ءبىر ستۇدەنت رەتىندە، ول ۇار ۇلت ساپاقتاستارىن ند- تىماقتاستىرىپ، قىرامىلىقتى ارتتىرىپ، اق پەن قارا- نى ايقىن ايرىپ، ىڭماي – وسپاق قولعا كەلپەكەن باقتى تۇرمىستى قاستەرلەپ، پارتىياعا العىسى ايتىپ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاتى اسپ، پارتىياعا ەلىسپ، كو- رىكتى مەكەندى قۇرۇپ شىغۇ ۇشىن جاستىق كوكتە.

قۇانتىن ارنايتىندىغىن ايتتى.

(تىلىشلەرىمىز جاۋ شىيا، يۇي مىرغان، سۇ لۇيىيا، شيا چىيا، يۇي شى جازعان)

(ياسى 1 – بەتتە)

شىندىقتىڭ ۇمان – جايىن ايتقىم كەلەدى. تاياۋ جىلدىلاردان بەرى، شىنجياڭ ۇزدىكىسىز گۇلدەنىپ، ورنىقتى بولىپ، ۇلتىتار نىتىماقتى، قوعام جاراسىم- دى بولدى، ئيانشانلىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇس- تىگىندە ادامدى سەرپىلەتتىن وراسان وزگەرىستەر جارىققا شىغۇدا.

قوعام ۇزدىكىسىز ورنىقتى بولپ، خالىق بۇ- قاراسىنىڭ تىرشلىك ۇقىعى مەن مال – مۇلك ۇقى- ەي ەڭ زور قامتاماسىز ەتىلدى.

وتكەن ءبىر ەزگىلدە، ”ۇش تۇرلى كۇش“تىڭ نىقبالىنا ۇشىراپ، ۇار ۇلت بۇقاراسىم- نىڭ باس اماندىعى مەن مال – مۇلكنىڭ حاۋىيى- سىزدىگى زور دارەجىدە حاۋىپكە ۇشىرادى. ۇار ۇلت بۇقاراسىنىڭ زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك ارەكەتتەرگە سوققى بەرۇ كۇشتى اۋانى جونىندە، اۋتونوھيالى رايون اۋىر زورلىقتى كۇش، لاڭغەس- تىك قىلمىستى ەلەمەنتتەرىنە زاڭ بوينىشا سوققى بەرۋەمەن بىرگە، كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىغىن زاڭ بوينىشا قۇرىپ، ءدىنى ۇشقا- رى يىدەيامەن جۇمىيدالغانداردى، زاڭغا جەڭىل دارەجەدە قايشىلىق جاساۋ قىلمىسى بار ادامداردى ەڭ جوعارى شەكتە قۇتقارىپ، ازاماتىاردىڭ نە- گىزگى ادامدىق ۇقىغىنىڭ لاڭغەستىكىنىڭ، ۇشقارد- لىقتىڭ زيانكەستىگىنە ۇشىراماۋىن ەڭ جوعارى شەكتە قامتاماسىز ەتتى. شىنجياڭدا ۇرتسى 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك دەلىلوارلى (وقىعا) تۇلىمادى، قوعامدىق كەلەلى جاعدايدىڭ جاراسمىدىلغىنا، ورنىقتىلغىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىلىپ، ۇار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىسى سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمدى كورنەكتى كۇشەيدى. بىيىل جىل باسىنان بەرى، مەن 40 نەشە تۇپتا كەلگەن شەتەلدىك قوناقىاردى قابىلدا- مىسندى وسى ءادىستى جوعارى باعالاپ، شىنجياڭنىڭ ەكونومىكالىق، قوعامدىق دامۇ تابىس- تارىن القاپ، شىنجياڭ كوركەم بولپ قانا قالماس- تان، وتە حاۋىپسىز ەكەن دەپ قاردى.

فاكت ورنىقتىلىقتان ايرىلغاندا ادامدىق ۇقىق- تى اۋىزعا اۋۇدىڭ قاينارسىز سۇ، تامىرسىز اعاش سىياقتى بولپ قالاتىندىغىن دالەلدەدى. اۋتونومي- لى رايون ۇستىنەن ىڭلاۋ مەن تۇبىرىنەن ىڭلاۋدى قاتار جۇرگىزۇگە تاباندى بولپ، كاسپىتىك شە- بەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىغىن قۇرۇدى قامتىعان ءبىر قىدىرۇ لاڭغەستىككە قارىسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ شارالارنى زاڭ بوينىشا قولدانىپ، زاڭ بوينىشا زورلىقتى كۇش، لاڭغەس- تىك ارەكەتتەردىڭ كوپ تۇلۇ، ءجىبى تۇلۇ اۋقىم- ىن ۇنەمدى تەجەدى.

دىندەر جاراسىمدى، تاتۇ بولپ، ءدىنى سەنىم ەركىندىكى تولقى قامتاماسىز ەتىلدى. ءبىرىنشى، ءدىنى قىيمەل ورنىندارىنىڭ شارىت – جاعدايى بارىنشا جاقسارتىلدى. شىنجياڭ بۇكىل ەلدەگى مەشىت سانى ەڭ كوپ ولكە، دىنگە سە- نەتتىن بۇقارانىڭ قالىپتى ءدىنى قاجەتتىن تولقى قا- ناعاتاندىرا الادى. مەشىتتە ”جەتتىنى جەتكىزۇ، ەكى بولۇ“دى، ”توعىزدى سەپتەۋ“دى ۇزدىكىسىز

ورنىقتىلىق شىنجياڭدامى ەڭ ۇلكەن ادامدىق ۇقىق

ىلگەرلەتىپ، ءدىنى قىيمەل ورنىندارى مەن ءدىنى قىيمەل شارىت – جاعدايىن بارىنشا جاقسارتتى. ەكىن- شىى، وتانىشلى ءدىنى قايراتكەرلەرگە قامقورلىق جاساۋ، باۋلۇ تەبىنىن ارتتىردى. تۇناس رايونىمىز- دامى ۇسلام ءدىنى وقىتۇشى – قىزمەتكەرلەرىن باۋلۇدى جوسپارلاپ، باۋلۇدى ۇدايسالاندىرۇ قىزمەت مەحانيزىمىن ورناتتى. سونمەن قاتنار، ءدىنى وقىتۇشى – قىزمەتكەرلەردى تۇسىسنداي، دوسىنداي كورۇگە تاباندى بولپ، ءدىنى وقىتۇ- شى – قىزمەتكەرلەرگە قامقورلىق جاساپ، وقىتۇ- شى – قىزمەتكەرلەردى قوعامدىق قامسىزداندىرۇ جۇيەسىنە كىرگىزىپ، تۇرمىستىق قوسىمىشا قارا- جات تاراتتى. ۇشىنشى، شىنجياڭ ۇسلام ءدىنى شۋەيۋانىن جانە ونىڭ بولمىشە شۋەيۋاندارىن ويد- دامىدای قۇردى. 2016 – جىلدىڭ سوغىندا اۋتو- نوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ بەكىتۇنە ساي، مەملەكتەتنىڭ مىدىن ىستەرى مەكەمەسىنە تە- زىپكە الدىرىپ، قاشقار، حوتان، قىزىلسۇ، اقسۇ، ىلە، تۇرپان، سانجى، ۇرىمجى سىياقتى جەرلەردە 8 بولمىشە شۋەيۋان قۇردى. 2017 – جىلى 9 – ايدىڭ 11 – كۇنى شىنجياڭ ۇسلام ءدىنى شۋەيۋا- ننىڭ جاما مەكتەپ رايونى رەسىمى ىسكە قوسىل- دى. دىنگە سەنەتتىن بۇقارا دا تۇرلىشە جولدارمەن ءدىنى بىلمىگە يە بولدى.

بەلسەندىلىكپەن ۇكىمەت ىسىنە ارالاسىپ، ۇكىمەت ىسىنە كەڭەس بەرىپ، سايباسى ۇقىق تولقى قامتاماسىز ەتىلدى.

ءدىن سالاسىنىڭ ۇكىمەت ىسىنە ارالاسۇ، ۇكىمەت ىسىنە كەڭەسى بەرۇ ۇقىعى قامتاماسىز ەتىلدى. ءدىن سالاسىندامى قايراتكەرلەر ۇار دارە- جەلى خالىق قۇربلتايىندا، سايباسى ۇماسلىجات كەڭە- سىندە ۋاكىل، مۇشە مىندەتتىن وتەپ، ۇكىمەت ىسىنە ارالاسۇ، ۇكىمەت ىسىنە كەڭەس بەرۇ ۇقىغىن ادا ەتىپ، ۇكىمەتنىڭ قانستى قىزمەتى، اسىرەسە، ءدىن جاعىندامى قىزمەتتەر جونىندە پىكىر – ۇسىنىس نەمە- سە كەڭەس جوبا، ۇسىنىس جوبا ورتاعا قويدى.

شىنجياڭ باستان – اياق پارتيانىڭ ءدىن قىزمە- تى نەگىزگى باعىتىن جايپاي دايەكتىلەندىرىپ، ءدىن سىتەرىن زاڭ بوينىشا باسقارىپ، ۇسلام ءدىنىنى جۇڭگوشالاندىرۇ بەتالىسىنان جازباي، ءدىندى سوتسىيالىستىك قوعامعا ۇيلەسۇگە بەلسەنە جەتەكتە- دى. ءبىز، سوز جوق، تىغىز نىتىماقتاسىپ، تۇيمىز ايقىن تۇردە بارلىق زورلىقتى كۇش، لاڭغەستىك ارە- كەتتەرىنە باتىل قارىسى تۇرۇمىز، وتاندى بولشەك- تەۋدى ماقسات ەتكەن بارلىق ارەكەتتەرگە قارىسى تۇرۇمىز كەرەك. شىنجياڭ ۇسلام دىنى قوعامىنىڭ باستىعى بولۇ رەتىندە، مەن شىنجياڭنىڭ ۇسلام ءد- ى سالاسىندامى قايراتكەرلەر جانە قالىڭ ۇيعۇر مۇ- سلماندارى انتان شىنجياڭنىڭ ورنىقتىلغىن بۇلدىرۇ- گە، شىنجياڭغا كۇيە جاعاۋعا، جۇڭگونىڭ دامۇىن تە- جەۋگە ۇرنىعان امەرىكانىڭ ساياساتپازدارىنا وبىەكتىۋ شىندىقپەن ساناسىپاۋدى توتقاتىڭدار، ەندى- تگارى وسەك – اياڭ تاراتپاڭدار، كۇيە جاقپاڭدار! دەگەندى اشىق ەسكەرتەمىن. مەن شىنجياڭدامى ۇار ۇلت خالىقنىڭ تىغىز نىتىماقتاسىپ، بىرگە كۇرەس جۇرگىزسە، شىنجياڭنىڭ ەرتەڭنىڭ ئىپتىتى دە كوركەم بولاتىندىغىنا كامىل سەنەمىن.

شىنجياڭ باسقا جەرگە كوشىرىپ كەدەيلەردى سۇيەمدەلدەۋ مىندەتتىن جايپاي ورنىدادى

مەكتەپ، شىپپاخانا، قىستاق تۇرعىندارى قىيمەل ور- تالىعى جانە باشقا الاڭى بار.

بۇقارانى جۇتاڭ ۇيدەن كوشىرىپ، تۇرغىن ۇي شارىت – جاعدايىن جاقسارتۇ نەگىزىندە، جەرگىلىكتى ۇكىمەت تاغى كاسپيورنىنداردى كەلىپ رىگە تەبۇگە باۋراۋ، قىستاق تۇرعىندارىن جۇمىس- تاندىرۇ، شارۋاشلىق قۇرۇعا شابتاندىرۇ سىياقتى شارالار اتقارۇ ارلقى كوشىرىلگەن كەدەي وتباسى- لارىن ورنىقتىرىپ، اۋقاتتانۇنونا مۇمكىندىك جاسا- دى.